ALMINE RECH

Zio Ziegler
Reverse Paintings

Sep 12 — Oct 31, 2024 | Brussels

Almine Rech Brussels presenteert met genoegen *Reverse Paintings*, de tweede solotentoonstelling van Zio Ziegler bij de galerie, te zien van 12 september tot october 31, 2024.

Wanneer we nadenken over de tijd, denken we vaak aan een tijdlijn en maken we plannen voor de toekomst of blikken we terug op het verleden. Zelden denken we na over het heden. Op dezelfde manier beschouwen we onze levensduur als een eindeloze reeks van decennia, dagen en seconden, zonder het vaste punt, het naderende einde, te begrijpen. Misschien zijn onze hersenen bedraad volgens de wetten van de thermodynamica, met name de entropie, waardoor we niet in staat zijn om zo'n eindpunt volledig te bevatten. En zonder een exact moment is het vrijwel onmogelijk om de dingen omgekeerd te bekijken. Kunst biedt echter een zeldzame kans om dit gezichtspunt om te buigen. Door de handelingen van ons leven samen te persen tot artefacten, biedt kunst ons de mogelijkheid om onze beslissingen gecatalogiseerd te zien en onderzoek te doen naar de trendlijnen en keuzes die in de loop der tijd zijn gemaakt.

Een voorbeeld van een dergelijk perspectief is Piet Mondriaan met zijn grensverleggende ontwikkelingstraject. Wanneer we naar zijn meest iconische werken kijken, denken we niet aan de offers die nodig zijn om die eenvoud te bereiken. Maar als we terugblikken op het werk van zijn hele leven, kunnen we bijna elk weloverwogen besluit onderscheiden – het bijsnijden van een tak, het verdubbelen van een motief en het verzachten van een tint om een ultiem eenvoudige vorm te creëren. Dus hoe verrassend het ook lijkt, het is volkomen logisch dat Zio Ziegler Mondriaan noemt als de grote inspiratiebron voor zijn Reverse Paintings, een reeks werken die volledig bestaat uit opofferingen op het gebied van esthetiek, arbeid of iets anders dat vreemd is aan de essentiële vorm.

In het afgelopen decennium heb ik Ziegler's praktijk zien ontwikkelen van gedetailleerde gouache-schilderijen naar gigantische muurschilderingen, van bronzen sculpturen naar kleurrijke maximalistische panelen.

De Reverse Paintings, die om beurten plaatsmaken voor de volgende evolutie in vorm, voelen aan als een logische voortzetting van deze ontwikkeling. Ze zijn met toegeeflijkheid gemaakt en vervolgens met terughoudendheid uitgekerfd, als de bouw van een tempel om het godenbeeld te vernietigen. En als de kunst tot doel heeft de natuur te weerspiegelen, kan het offer een teken zijn van overvloed, vooral als we beseffen dat de natuur eenvoud begunstigt door middel van evolutie. In die zin versnelt het reduceren, bewerken en bijsnijden van de vorm de evolutionaire reis naar vereenvoudiging. Met scherven van vorm die door zware lagen olieverf heen echoën en facties van moeizame momenten die als onzichtbaar fundament dienen in plaats van als onderdeel van de compositie, zien we in Reverse Paintings een gigantische boom die is omgehakt, waardoor ringen verschijnen die op jaren lijken.

En het is belangrijk om te benadrukken hoe groot de gevolgen van sommige van deze offers geweest moeten zijn, zowel persoonlijk als professioneel. Niet alleen pleegt hij voortdurend en indicatief verzet tegen het 'passen' bij de etiketten waaronder hij heeft gewerkt, Ziegler heeft nog een kwaliteit die mij al vroeg opviel, namelijk de grote onverschrokkenheid en gedrevenheid waarmee hij zijn stempel drukt, experimenteert en in het algemeen zijn werken produceert. De densiteit van de oppervlakken vol strakke lijnen of dynamische streken zonder ademruimte zijn hiervan een duidelijk bewijs. Van illustraties met inkt op papier tot schilderijen en van muurschilderingen tot sculpturen en installaties, zijn aanpak verandert voortdurend terwijl hij zoekt naar het juiste beeld, dat het waard is om gemaakt te worden. De nieuwe losse, figuratieve schilderijen komen rechtstreeks voort uit gecontroleerde, mandala-achtige composities op een vlakke ondergrond, die op een zeker punt werden onderbroken door gebaren.

Deze gebaren werden geïntroduceerd om te laten zien dat de intentie en het proces twee verschillende dingen zijn, terwijl twee kanten van het verhaal in één beeld konden worden afgeschilderd.

In plaats van de traditionele werkwijze van een schilder te volgen, begraaft de kunstenaar zijn intentie in het proces, onder lagen van wroetend zoeken naar de juiste synthese en resonantie. "Ik ben niet op zoek naar een eindresultaat, maar naar een proces dat kan kristalliseren in een moment", verklaart Ziegler, die uitlegt hoe zijn perceptie van schilderen is veranderd van strak, gecontroleerd en gehoorzaam aan de wetten van het scheppen van beelden naar een nieuw gebied dat fris, improvisatorisch en veel persoonlijker en eerlijker aanvoelt. De inputs die in de afgelopen 15 jaar stilistisch zijn ontwikkeld, zoals precisie, lijnwerk, vormen, kleur en dergelijke, zijn cruciale navigatiehulpmiddelen die naar dit ongrijpbare doel leiden. Metaforisch gezien nam hij, zoekend naar een moment dat moeilijk te herhalen of te herscheppen is, de rol aan van jazzmuzikant die improviseert op weg naar een vluchtig moment van puurheid, balans en harmonie.

Een dergelijke werkwijze is echter niet gebruikelijk in een wereld die de voorkeur geeft aan het kant-en-klare en het voorspelbare. Het gevestigde, traditionele schilderproces volgt een kenmerkend en onmiddellijk traject: eerste schets, omtrek en ondergrond om toe te werken naar een ultiem resultaat op de korte termijn. Maar het probleem met traditie is dat het repetitief, beperkend en saai is, aangezien het vaak is geoptimaliseerd voor het creëren van een product. De samenloop van deze beperkingen biedt geen ruimte voor onzekerheid of radicale afwijkingen en een biodiverse laag van experimenten binnen het commerciële sjabloon. Ook verdwijnt een groot deel van de persoonlijkheid van de maker, diens emotionele toestand of de sfeer van zijn of haar omgeving die ooit in het werk sijpelden. En hoe minder anomalieën er zijn, hoe minder de kunstenaar kan opofferen om eenvoud te bereiken. Het was dus Ziegler's status als buitenstaander, muurschilder en maximalist die het fundament legde voor grillige experimenten. Dat wat kijkend door een lineaire lens versnipperd leek, blijkt achteraf de hoeksteen voor zijn nieuwe schilderijen te zijn. Wanneer Ziegler nu in zijn verleden kerft, leiden de markeringen tot complex werk dat vraagt om een zorgvuldige, Jenga-achtige verwijdering van steunpilaren. Vertrouwd met de omkering van het raamwerk voor het bekijken en ervaren van kunst dankzij het maken van muurschilderingen in de openbare ruimte, streven de Reverse Paintings naar de vorm die leunt op fundamentele lessen, opgedaan tijdens jaren aan verkenning.

“Mijn verkenning van schilderen, van wat een sterke vorm is, heeft mij doen beseffen dat schilderijen niet esthetisch zijn, maar emotioneel”, legt Ziegler uit. Hij voegt eraan toe: “Schoonheid en esthetiek zijn slechts een optimale probabilistische verdeling.” Aangezien de interpretatie van iets zo alledaags en vertrouwds beduidend is veranderd, begint het nieuwe, bijna wetenschappelijk onderbouwde proces met een grootse intentie die steeds meer wordt verfijnd. De verfijning, die in zekere zin verwant is aan fractale patronen die de complexiteit en natuurlijke orde in de druppelschilderijen van Jackson Pollock benadrukken, treedt op door de toevoeging van nieuwe lagen van vaste olieverf, maar strikt binnen een figuratief sjabloon. Er ontstaat niet één enkele afbeelding; een overvloed aan beelden – soms meerdere schilderijen – eindigt boven op elkaar, waardoor alles naar de rand van obscuriteit wordt geduwd. Het herhaaldelijk toevoegen van lagen leidt tot ophoping van materiaal, een massa van opgeloste visuele informatie vol littekens die herinneren aan de momenten waarop het idee werd opgegeven. In dit stadium vecht Ziegler tegen de neiging om de bekende ‘trucjes’ toe te passen. In plaats daarvan zwicht hij, beweegt hij mee, omarmt hij de entropische chaos voorbij het rationele denken. Zijn doel is het ongrijpbare gevoel van eenheid, bereikt door afstand te doen van de bewerkelijke techniek en het schilderproces in wezen te vergeten. Een dergelijke aangeboren benadering creëert een oneindig web van divergerende en convergerende paden, gebruikt als fundament voor het uiteindelijke beeld door de parallelle co-existentie van meerdere realiteiten aan te boren. Dit sluit ook aan bij de theorieën van de kwantummechanica door aan te tonen dat schilderkunst in meerdere toestanden kan bestaan, zoals alles in de natuur, totdat het wordt waargenomen en de bewuste geest het in een kader dwingt.

Vanaf dit punt maakt het proces een onverwachte U-bocht: het ruwe materiaal dat uit samensmelting is opgebouwd, wordt terug geschilderd tot een vorm die het uiteindelijke beeld bepaalt, in de stijl van kunstenaars van wie het proces bestaat uit het boetseren van het essentiële uit het overvloedige (Terry Winters met zijn wetenschappelijke uitbreiding van een fragment van het natuurlijke leven of Susan Rothenberg met haar dynamische composities en gedurfde gebarende penseelvoering). Het idee om bewuste besluitvorming te vermijden en de conventionele dynamiek en structuren van het creatieve proces te omzeilen, komt voort uit de ambitie om de integriteit van spontane, onmiddellijke gebaren te benutten. Omdat alle ad libitum-lagen homogeniseren binnen hetzelfde fundament, namelijk de figuur, bevat het voltooide werk de onvertelde verhalen, drama’s, sentimenten, sereniteit en frustraties die, hoewel ze nauwelijks zichtbaar zijn, het waarachtig vormgeven. Net zoals Piet Mondriaan zich eerst liet inspireren door het landschap en het vervolgens volledig uitkleedde en een raster gebruikte als belangrijkste leidraad, neemt Ziegler de complexiteit van de figuur en brengt deze terug tot de meest rauwe, meest fundamentele en essentiële veredeling van die vorm. Uiteindelijk zijn het de onzekerheid en een soort gok die de brandstof vormen voor de zoektocht die een fundamenteel aspect van de menselijke natuur manifesteert: het verlangen om te blijven verkennen, te streven naar nieuwe doelen en steeds een stap verder te gaan. Een streven dat door Carl Rogers werd samengevat met de woorden: “Het goede leven is een proces, geen staat van zijn. Het is een richting, geen doel.”

- Saša Bogojev, schrijven en curator